

**LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISĖKŪROS PAGRINDŲ ĮSTATYMO NR. XI-2220
20 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas, siekiant įgyvendinti Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ (toliau – Aštuonioliktoji Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa“), XI skyriaus „Misija – atsakinga finansų politika“ antrojo skirsnio „Vyriausybės prioritetiniai projektai“ poskirsnio „Projektas: Kryptis – teisingesnė ir augti palanki mokesčių sistema“ iniciatyvą kurti stabilią ir prognozuojamą mokesčių sistemą (vengti neišdiskutuotų mokesčių sistemos pakeitimų, laikytis principo, kad apie tokius pakeitimus suinteresuotieji asmenys būtų informuojami iš anksto ir turėtų laiko tinkamai pasirengti taikyti pasikeitusias teisės normas) ir šios iniciatyvos priemonę, numatytą Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 10.1.2 papunktyje.

Taip pat Įstatymo projektas parengtas, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2021 m. gegužės 13 d. nutarimą Nr. KT67-N6/2021 „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymų nuostatų, susijusių su mokesčių teisinio reguliavimo pakeitimais, atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“, kuriame pripažinta, kad Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 3 straipsnio 4 dalies ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnio 3 dalies nuostata „su atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu susijusiems Lietuvos Respublikos mokesčių įstatymų pakeitimo įstatymams“ prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 2 daliai, 70 straipsnio 1 daliai, konstituciniams teisinės valstybės, atsakingo valdymo principams.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Mokesčių politikos departamento (direktorė Jūratė Laurikėnaitė, tel. (8 5) 239 0151) Mokesčių ir maitų administravimo skyriaus (skyriaus vedėja Ramunė Fabijonavičiūtė, tel. (8 5) 219 9314) vyriausioji specialistė Olga Mikulskienė, tel. (8 5) 239 0225.

3. Dabartinis teisinis Įstatymo projekte aptartų teisinių santykių reglamentavimas

Dabartinis teisinis reglamentavimas numato bendrąją mokesčių įstatymų įsigaliojimo termino taisyklę – įstatymai, nustatantys naują mokestį, naują mokesčio tarifą, mokesčio lengvatą, sankcijas už mokesčių įstatymų pažeidimus arba iš esmės pakeičiantys apmokestinimo tam tikru mokesčiu tvarką ar apmokestinimo teisinio reglamentavimo bei taikymo principus, turi įsigalioti ne anksčiau kaip po šešių mėnesių nuo jų paskelbimo dienos. Tačiau tiek Mokesčių administravimo įstatyme, tiek Teisėkūros pagrindų įstatyme nustatyta, kad ši bendroji mokesčių įstatymų įsigaliojimo ne anksčiau kaip po šešių mėnesių nuo jų oficialaus paskelbimo dienos taisyklė netaikoma su atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu susijusiems mokesčių įstatymų pakeitimo įstatymams.

4. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir laukiami teigiami rezultatai

Įstatymo projekte siūloma atsisakyti nuostatų, pagal kurias Lietuvos Respublikos mokesčių įstatymų pakeitimo įstatymams, susijusiems su atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu, leidžiama įsigalioti anksčiau nei per bendrąjį šešių mėnesių terminą. Siūlomi Teisėkūros pagrindų įstatymo pakeitimai įgyvendins Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos iniciatyvą kurti stabilią ir prognozuojamą mokesčių sistemą, užtikrins teisinio reguliavimo, kuriuo nustatomi mokesčiai, stabilumą, bus labiau paisoma teisėtų mokesčių mokėtojų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo principų. Taip pat iš Lietuvos teisės sistemos bus pašalintos įstatymų nuostatos, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimu pripažintos prieštaraujančiomis Konstitucijai ir konstituciniams teisinės valstybės, atsakingo valdymo principams.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant Įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Įstatymo projektu numatomas teisinis reguliavimas turės teigiamą poveikį Lietuvos mokesčių sistemos stabilumui, ekonomikai, verslui ir konkurencingumui, socialinei aplinkai, viešajam administravimui ir Lietuvos teisinei sistemai. Neigiamas poveikis valstybės finansams, administracinei naštai ir kitoms sritims nenumatomas.

6. Galima priimto įstatymo įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priėmus Įstatymo projektą, poveikio kriminogeninei situacijai ar korupcijos mastui nenumatoma.

7. Galima priimto įstatymo įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo projektas turės teigiamą poveikį verslo sąlygoms ir plėtrai, nes mokesčių teisinis reguliavimas bus stabilesnis, padidės verslo ekonominis ir teisinis saugumas, bus labiau saugomi ir gerbiami mokesčių mokėtojų teisėti lūkesčiai ir interesai.

8. Ar Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas atitinka Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą ir jos nuostatų įgyvendinimo planą bei siekį formuoti atsakingą finansų politiką, kurios vienas iš prioritetų – stabili, prognozuojama, teisinga ir augti palanki mokesčių sistema.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, teisės aktai, kuriuos būtina priimti, galiojantys teisės aktai, kuriuos reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Siekiant įgyvendinti Įstatymo projekto nuostatas kartu turės būti priimtas Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 2, 3, 12, 13, 25, 32, 33, 38, 39, 40¹, 87 ir 164 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (pagrindinis projektas).

10. Įstatymo projekto atitiktis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimams, Įstatymo projekto sąvokų ir jas įvardijančių terminų įvertinimas Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos įstatymo ir kitų įstatymų, reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų rengimo tvarką, reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projekte naujų sąvokų ir jas įvardijančių terminų neapibrėžiama.

11. Įstatymo projekto atitiktis Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei

Įstatymo projekto nuostatos atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos teisės aktus.

12. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių teisės aktų rengėjai ir parengimo terminai

Įstatymui įgyvendinti kitų teisės aktų rengti nereikės.

13. Valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšos, kurių prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymui įgyvendinti valstybės biudžeto lėšų nereikės. Lėšų sutaupymas irgi nenumatomas.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Nėra.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

„Mokesčių įstatymų įsigaliojimas“, „valstybės biudžeto tvirtinimas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.
